

F. t. Lov om havne

gangspunkt være omfattet af bestemmelserne om statshavne. Det er således hensigten, at forhandlingerne med lokalsamfundet skal afklare den enkelte havns fremtidige status.

2. Gældende lovgivning

De gældende regler for trafikhavne er indeholdt i lov nr. 316 af 16. maj 1990 om trafikhavne m.v. (FF 4602, Till. A 3289, FF 5407, Till. B 895, FF 9103, 9242 og Till. C 547) som ændret ved lov nr. 234 af 4. april 1995 om ændring af lov om trafikhavne m.v. (FF 2277, Till. A 1861, FF 2744, Till. B 311, FF 4079, FF 4301 og Till. C 314) samt ved lov nr. 294 af 28. april 1997 om ændring af lov om trafikhavne m.v. (Nævnsbehandling af sager vedrørende tildeling af anløbsplads) (FF 3636, Till. A 3640, FF 4397, Till. B 415, FF 4881, FF 5247 og Till. C 332).

Den danske havnestruktur er karakteriseret ved et betydeligt antal havne med forskellig organisationsform, forretningsområde, specialisering, størrelse m.v. Som almindelig regel gælder, at såvel anlæg af ny trafikhavn, udvidelse af en bestående havn samt anvendelsen af en havn som trafikhavn kræver trafikministerens godkendelse.

2.1. De kommunalt styrede havne

Kommunalt styrede trafikhavne udgør flertallet af de danske havne (ca. 40). Som eksempler herpå kan nævnes Århus, Aalborg, Fredericia, Odense og Kalundborg havne.

Havnene er selvstændige virksomheder, som styres af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori havnen ligger. Den umiddelbare forvaltning varetages af et af kommunalbestyrelsen nedsat havneudvalg, der er et stående udvalg.

Kommunalbestyrelsen kan i styrelsesvedtægten bestemme, at personer, der ikke er medlem af kommunalbestyrelsen, kan vælges til medlem af havneudvalget. Flertallet af pladserne i udvalget skal dog altid beklædes af medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Ud over den umiddelbare forvaltning omfatter havneudvalgets forvaltning også funktioner som kasse- og regnskabsudvalg, og havneudvalget foretager indstillinger om økonomiske spørgsmål direkte til kommunalbestyrelsen uden forelæggelse for økonomiudvalget. Tilsynet med de kommunalt styrede trafikhavne varetages af Trafikministeriet, der også kan anvende sanktioner over for kommunalbestyrelsens og havneudvalgets eventuelle ulovlige beslutninger m.v.

Der er ikke i trafikhavneloven foretaget en afgrænsning af en kommunalt styret trafikhavns forretningsområde. Hidtidig praksis har fastlagt, at en havn ikke

må anvende midler til rekreative formål, herunder lystbådeanlæg. En havn må endvidere ikke anvende midler til rederivirksomhed, herunder deltagelse i et driftsselskab herom. Hvad angår stevedorevirksomhed (dvs. losning og lastning af gods) har der i enkelte tilfælde været givet tilladelse til, at en havn kunne deltage med en ikke bestemmende indflydelse i et aktieselskab, som drev stevedorevirksomhed.

En kommunalt styret havn har pligt til at modtage skibe (modtagepligt) i det omfang, pladsforholdene tillader det.

Der sker ingen central planlægning af havnenes infrastrukturinvesteringer. Havnene bestemmer selv deres investeringer, også de kapacitetsudvidende, såfremt havnene kan finansiere disse uden kommunalt engagement.

Kommunen må ikke - uden trafikministerens godkendelse - yde havnene tilskud, lån eller garanti for lån til kapacitetsudvidelser, dvs. nyanlæg eller anskaffelser. Godkendelse kan kun gives, hvis samfundsmæssige hensyn tilsiger det. Derimod kan en kommune uden godkendelse yde garanti for lån til omsætningsbevarende investeringer, herunder i særlige tilfælde til dækning af havnens driftsunderskud.

Siden 1. januar 1995 har de kommunalt styrede trafikhavne haft fri adgang til selv at fastsætte afgifter for benyttelse af havnene. Trafikministeren har dog mulighed for at fastsætte maksimumsafgifter i en situation, hvor en havn har en faktisk monopolstilling på en given omsætning, samt for efter klage fra en trafikhavn at fastsætte minimumsafgifter, hvis en havn fastsætter en så lav afgift, at den derved påfører en anden havn en urimelig konkurrence.

2.2. Kommunale havne

Som eksempler herpå kan nævnes Thisted, Frederikssund og Saksøbing havne. Der er i dag ca. 15 kommunale havne.

De kommunale havne udgør en del af den almindelige kommunale forvaltning og administreres på linie med anden kommunal virksomhed. Den umiddelbare forvaltning af sådanne havne henlægges normalt til et stående udvalg. Dette har som medlemmer alene kommunalbestyrelsesmedlemmer. De kommunale havne er omfattet af det almindelige kommunale tilsyn og sanktionsbestemmelserne i den kommunale styrelseslov.

Havnen varetager alene infrastrukturelle opgaver som led i kommunens almindelige opgavevaretagelse, primært som offentligt anlæg og service til brug for borgernes aktiviteter.